

ISPORUČIVI REZULTAT 2.1

ALAT ZA SAMOPROCENU

EKOLOŠKE ODRŽIVOSTI

OMLADINSKIH NVO

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

EACEA
EUROPEAN
COMMISSION

PODACI O PROJEKTU

Pun naziv projekta	Sustainable Horizons: Youth-Led Environmental Change
Akronim projekta	SUSTAINYOUTH
Broj ugovora	Projekat 101185540
Datum početka	01/01/2025
Datum završetka	31/12/2026
Trajanje	24 mjeseca

PODACI O DOKUMENTU

Broj isporučivog rezultata	D2.1
Naziv isporučivog rezultata	Alat za samoprocenu ekološke održivosti omladinskih NVO
Radni paket	WP2
Rok za isporuku	30/09/2025
Stvarni datum podnošenja	23/09/2025
Status poverljivosti	Javno
Vodeći partner	TDM 2000 Estonia

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

TDM2000
INTERNATIONAL

JACOP
IUVENTA

REZIME

Ovaj isporučivi rezultat razvijen je u okviru evropskog projekta *Sustain Youth*, inicijative usmerene na izgradnju otpornijeg i održivijeg omladinskog sektora sposobnog da odgovori na savremene ekološke izazove. On je jedan od četiri planirana obrazovna alata u projektu uz Vodič za omladinske NVO, vebinare i Priručnik za planove održivosti i ima centralnu ulogu u podršci omladinskim organizacijama da u svoje politike, strategije i aktivnosti integrišu ekološku održivost.

Alat za samoprocenu za omladinske NVO osmišljen je kao praktičan i prilagodljiv instrument koji omogućava telima omladinskog rada da procene postojeće politike i prakse održivosti, identifikuju oblasti za unapređenje i dobiju usmerene smernice za poboljšanje ekoloških performansi. Utemeljen na pristupu zasnovanom na potrebama, alat podstiče organizacije da razmisle o svom trenutnom stanju, usklade strategije sa ciljevima održivosti i preuzmu odgovornost za sopstveni razvojni proces.

Pored organizacione dijagnostike, samoprocena služi i kao instrument za izgradnju kapaciteta i kao alat za merenje uticaja projekta. Tokom pilot faze, učesničke NVO će popunjavati procenu na početku i na kraju učešća, što partnerima omogućava praćenje promena u integraciji politika, operativnim praksama i uključenosti mladih u pitanja ekološke održivosti.

Obezbeđivanjem strukturiranog okvira, jasnih indikatora i pristupa pratećim resursima poput mentorstva i ciljanih obuka, ovaj isporučivi rezultat osnažuje omladinske NVO da održivost ugrade kao ključnu organizacionu vrednost, podstičući dugoročnu, sistemsku promenu u omladinskom sektoru širom Evrope i van nje.

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

IUVENTA

UVOD

1.1 PROJEKTNI PARTNERI

Projekat Sustain Youth oslanja se na zajedničku ekspertizu, alate i dobre prakse razvijene kroz niz prethodnih inicijativa koordinatora i partnerskih organizacija. Ova snažna osnova obezbeđuje da projekat koristi proverene metodologije u oblasti ekološke održivosti, angažovanja mladih, participativnih pristupa i organizacionog razvoja.

TDM 2000 International

TDM 2000 Eesti (Estonija)

IUVENTA (Srbija)

IDEI (Rumunija)

HIGGS (Grčka)

Youth ID (Francuska)

1.2 O PROJEKTU

Projekat Sustain Youth je pionirska evropska inicijativa osmišljena da osnaži omladinske organizacije da ugrade ekološku održivost u svoje politike, strategije i svakodnevne prakse. U skladu sa Agendom 2030 za održivi razvoj, projekat prevodi Ciljeve održivog razvoja (SDGs) u konkretne akcije, podstičući snažnu posvećenost svih aktera da ove globalne ciljeve sprovede na organizacionom, lokalnom, regionalnom, nacionalnom i evropskom nivou.

Delujući u okviru programa Erasmus+ Ključna aktivnost 2: Saradnja između organizacija i institucija, projekat Sustain Youth fokusira se na razvoj, prenos i primenu inovativnih praksi koje unapređuju kapacitete tela koja se bave

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

omladinskim radom. Primenom participativnih pristupa i digitalnih metodologija, projekat povećava efikasnost aktivnosti omladinskog rada, posebno za marginalizovane grupe i mlade koji se suočavaju sa socijalnim, ekonomskim ili geografskim barijerama.

Usklađen sa stubovima EU Strategije za mlade 2019–2027 Engage (Uključi), Connect (Poveži), Empower (Osnaži) projekat direktno adresira prioritete Erasmus+ u oblasti mladih, i to posebno:

- podizanje kvaliteta, inovativnosti i prepoznatljivosti omladinskog rada;
- podršku transformaciji i promenama unutar omladinskih organizacija;
- jačanje saradnje na lokalnim, nacionalnim i transnacionalnim mrežama.

Svrha i Ciljevi

Primarni cilj projekta Sustain Youth je smanjenje negativnog uticaja omladinskih organizacija na životnu sredinu kroz uvođenje strateških i efikasnih sistema upravljanja kvalitetom životne sredine. Metodologija projekta podstiče organizacije da preispitaju svoje vrednosti i organizacionu kulturu, ojačaju posvećenost održivosti i integrišu ekološki odgovorne prakse u svakodnevne operacije.

Specifični ciljevi uključuju:

Samoprocena i podizanje svesti - Korišćenjem Alata za samoprocenu, organizacije procenjuju svoje trenutne prakse održivosti, identifikuju praznine i utvrđuju potrebe.

Vođeno unapređenje - Prateći Vodič za omladinske NVO nudi prilagođena uputstva, primere dobre prakse i strateške preporuke za unapređenje ekoloških performansi.

Izgradnja kapaciteta - Vebinari, obuke i mentorstvo jačaju veštine omladinskih radnika, osoblja i menadžera, omogućavajući dugoročnu organizacionu transformaciju.

Planiranje održivosti - Najmanje 18 organizacija će razviti konkretne planove održivosti kako bi projektne rezultate ugradile u redovno poslovanje.

Umrežavanje i saradnja - Jačanje partnerskih mreža i podsticanje saradnje i van postojećih partnerstava radi promocije zajedničkih ekoloških i društvenih vrednosti.

Održivost počiva na tri međusobno povezana stuba - ekološkom, društvenom i ekonomskom - kako je definisano u okviru UN za održivi razvoj. Klimatske promene podrivaju sva tri stuba, zbog čega je delovanje u oblasti životne sredine ključno za dugoročnu društvenu i ekonomsku otpornost. Za omladinske organizacije, usvajanje održivosti ne znači samo smanjenje ekološkog otiska, već i opremanje mladih stavovima, veštinama i mogućnostima da postanu aktivni pokretači promena u svojim zajednicama.

Uprkos rastućoj svesti, mnoge omladinske organizacije još uvek nisu dale prioritet održivosti u svojim strategijama. Istraživanja potvrđuju da integracija ekološkog obrazovanja i praksi podstiče odgovorno ponašanje prema životnoj sredini, jača aktivno građanstvo i priprema mlade da odgovore na hitne ekološke izazove. Sustain Youth adresira ovaj jaz tako što pozicionira održivost kao osnovni, horizontalni prioritet u omladinskom radu - suštinski za svaku temu i aktivnost.

Ugradnjom održivih politika i praksi u redovan rad, Sustain Youth će osnažiti omladinske organizacije da inspirišu, uključe i mobilišu mlade, pomažući im da ostvare svoj puni potencijal i pokrenu značajne društvene promene širom Evrope.

1.3 RADNI PAKETI PROJEKTA

Projekat Sustain Youth je strukturisan u tri međusobno povezana radna paketa (WP) kako bi se obezbedili efikasno upravljanje, visokokvalitetni rezultati i široka diseminacija.

TDM2000
INTERNATIONAL

EUROPEAN
COMMISSION
EACEA

WP1 - Upravljanje i koordinacija fokusira se na nesmetanoj realizaciji kroz efikasne sisteme, jasne procedure i snažnu internu komunikaciju. Projektni partneri će zajednički koordinisati aktivnosti, održavati transnacionalne sastanke partnera i pratiti napredak u odnosu na dogovorene ciljeve. Kontinuirana evaluacija i izveštavanje obezbediće da aktivnosti ostanu na planiranoj putanji, dok će korišćenje posvećenih onlajn platformi podržati transparentnu komunikaciju.

WP2 - Projektne aktivnosti predstavljaju jezgro inicijative, posvećeno kreiranju, pilotiranju i doradi inovativnih alata za integraciju ekološke održivosti u omladinske organizacije. Partneri će najpre identifikovati ključne indikatore za merenje performansi održivosti, a zatim razviti Alat za samoprocenu koji omogućava organizacijama da procene postojeće politike i prakse. Kao dopuna, sveobuhvatni Vodič će pružiti konkretne smernice, primere dobre prakse i strategije unapređenja. U cilju izgradnje kapaciteta biće realizovano šest vebinara, kao i međunarodni trening kurs za testiranje i finalizaciju alata. Lokalne omladinske organizacije dobiće prilagođeno mentorstvo i koučing tokom pilotske faze, što će dovesti do izrade kratkoročnih i dugoročnih planova održivosti.

WP3 - Komunikacija, diseminacija i iskorišćavanje rezultata osigurava da rezultati projekta dopru do najšire publike i da se njihov uticaj održi i nakon završetka projekta. Biće razvijen sveobuhvatan plan komunikacije, diseminacije i iskorišćavanja rezultata, koji će usmeravati aktivnosti vidljivosti i promocije na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou. Projekat će u velikoj meri koristiti onlajn alate, namenski veb-sajt, kanale na društvenim mrežama i saradnju s medijima, uz formalne prezentacije i aktivnosti neformalnog učenja. Diseminacioni događaji biće organizovani i lokalno i međunarodno kako bi se uključili relevantni akteri i promovisali rezultati.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

ALAT ZA SAMOPROCENU

2.1 SVRHA ALATA

Svrha ovog alata je da omladinskim organizacijama obezbedi praktične instrumente i strukturisanu podršku za organizacioni razvoj, vodeći ih od procene postojećih politika i praksi do sprovođenja opipljivih promena u strategijama, operacijama i aktivnostima. On je osmišljen kao deo sveobuhvatnog procesa izgradnje kapaciteta koji kombinuje alat za samoprocenu, praktični vodič i prilagođeno mentorstvo, kako bi svaka učesnička organizacija dobila smernice u skladu sa sopstvenim potrebama i oblastima za unapređenje.

U središtu priručnika je pristup zasnovan na potrebama. On prepoznaje trenutno stanje, percepcije i specifične zahteve tela omladinskog rada, razvijajući alate koji su usklađeni sa očekivanjima ciljnih grupa i istovremeno obezbeđuju njihovo „vlasništvo“ nad rezultatima projekta. Ovaj pristup osnažuje organizacije da postanu aktivni pokretači promena, umesto pasivnih primalaca preporuka.

Priručnik takođe podržava širenje i podizanje nivoa primene (upscaling) stavljajući ekološku održivost u srž razvojnih procesa omladinskih organizacija. On podstiče integraciju principa održivosti u politike, strategije, aktivnosti i projekte, obezbeđujući dugoročnu usklađenost sa ekološkim prioritetima.

Poseban fokus stavljen je na izgradnju kapaciteta, pružajući omladinskim radnicima, menadžerima i osoblju priliku da unaprede znanja i veštine u primeni politika i praksi ekološke održivosti. To se postiže kombinovanom upotrebom alata za samoprocenu, vodiča, interaktivnih vebinara, ciljanih obuka i personalizovanog mentorstva.

Pored podrške pojedinačnim organizacijama, priručnik funkcioniše i kao alat za procenu uticaja projekta. Komponenta samoprocene koristiće se za praćenje i

merenje promena unutar omladinskih organizacija u pogledu primene principa održivosti. Tokom pilotske faze projekta biće organizovane sesije procene sa učesničkim organizacijama radi evaluacije napretka i usmeravanja finalnih dorada.

Konačno, ovaj priručnik omogućava telima omladinskog rada da temeljno sagledaju svoje politike i prakse održivosti, identifikuju praznine i usvoje strategije za unapređenje. On ih oprema jasnim okvirom, praktičnim primerima i konkretnim koracima za ugradnju ekološke održivosti u organizacionu kulturu, čime se obezbeđuje smislena i trajna transformacija.

2.2 STRUKTURA ALATA

1. Ekološke politike i posvećenost

- Postojanje formalnih politika zaštite životne sredine.
- Usklađenost misije/vizije sa ciljevima održivosti.
- Posvećenost rukovodstva održivosti.

2. Radni prostor i svakodnevne operacije

- Uključivanje ciljeva održivosti u strateške planove.
- Integracija u cikluse planiranja projekata.
- Alokacija resursa za održivost.

3. Događaji i aktivnosti

- Politike smanjenja otpada i reciklaže.
- Energetska efikasnost i praćenje ugljeničnog otiska.
- Politike održive nabavke.

4. Ekološka svest i obuke

- Uključivanje mladih u donošenje odluka o održivosti.
- Obuke o održivosti za omladinske radnike i volontere.
- Inicijative o održivosti koje vode mladi.

5. Praćenje, evaluacija i unapređenje

- Prikupljanje podataka o ekološkom uticaju.
- Periodični pregled mera održivosti.
- Mehanizmi za povratne informacije i unapređenje.

2.3 KAKO KORISTITI OVAJ ALAT

Ovaj alat je osmišljen kao praktičan, korak-po-korak resurs za omladinske organizacije koje žele da ugrade ekološku održivost u svoje politike, strategije i svakodnevne operacije. Mogu ga koristiti menadžeri, osoblje, omladinski radnici i volonteri u bilo kojoj fazi svog „puta održivosti“ - bilo da počinju od nule ili unapređuju postojeće prakse.

Da biste izvukli maksimum iz ovog priručnika, preporučujemo sledeći pristup:

1. Počnite sa Alatom za samoprocenu

Popunite samoprocenu kako biste stekli jasan uvid u trenutne politike, strategije i prakse održivosti vaše organizacije.

Alat će vam pomoći da identifikujete snage, praznine i prioritetne oblasti za unapređenje.

Ako je moguće, uključite više članova organizacije kako biste obuhvatili različite perspektive.

2. Pregledajte rezultate i identifikujte potrebe

Analizirajte rezultate i razmišljanja iz samoprocene da biste precizno utvrdili oblasti koje zahtevaju pažnju.

Iskoristite nalaze kao osnovu za razgovore u timu o realnim ciljevima i narednim koracima.

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

EU YOUTH
IUVENTA

3. Konsultujte Vodič za omladinske NVO

Pristupite pratećem vodiču koji je deo projektnih isporučivih rezultata.

On nudi praktične predloge, primere dobre prakse i reference koje će vam pomoći da adresirate praznine utvrđene tokom samoprocene.

4. Razvijte ili ažurirajte Plan održivosti

Na osnovu naučenog, izradite kratkoročni i dugoročni plan održivosti za vašu organizaciju.

Plan treba da sadrži jasne ciljeve, vremenske okvire i odgovornosti, kako bi održivost postala sastavni deo organizacione kulture.

5. Pratite napredak i prilagođavajte se

Povremeno se vraćajte Alatu za samoprocenu kako biste merili napredak kroz vreme.

Koristite nalaze da doradite strategije, prilagodite aktivnosti i ojačate prakse koje daju rezultate.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

JUVENTA

Alat za samoprocenu ekološke održivosti u omladinskim NVO

Za svaku izjavu u nastavku ocenite trenutno stanje ili praksu vaše organizacije koristeći sledeću skalu:

Ocena	Opis
0	Nije primenjeno / Nema svesti
1	Početni koraci / Ograničeno
2	Delimično primenjeno
3	U potpunosti primenjeno / Ustaljeno

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

2.4 GRID

EKOLOŠKE POLITIKE I POSVEĆENOST				
	0	1	2	3
NAŠA ORGANIZACIJA IMA FORMALNU POLITIKU EKOLOŠKE ODRŽIVOSTI KOJU JE USVOJILO RUKOVODSTVO.				
EKOLOŠKA ODRŽIVOST JE INTEGRISANA U MISIJU I VREDNOSTI ORGANIZACIJE.				
CILJEVI I ZADACI ODRŽIVOSTI SU JASNO DEFINISANI I INTERNO KOMUNICIRANI.				
ORGANIZACIJA REDOVNO PREISPITUJE I AŽURIRA SVOJE EKOLOŠKE POLITIKE.				
RADNI PROSTOR I SVAKODNEVNE OPERACIJE				

ORGANIZACIJA MINIMIZIRA UPOTREBU PAPIRA PRIMENOM DIGITALNIH ALATA I TOKOVA RADA.				
POTROŠNJA ENERGIJE SE PRATI I ULAŽU SE NAPORI DA SE ONA SMANJI.				
PROGRAMI SMANJENJA OTPADA I RECIKLAŽE SE AKTIVNO SPROVODE.				
POSTOJE POLITIKE EKOLOŠKI ODGOVORNE NABAVKE (NPR. ODRŽIVI MATERIJALI, LOKALNI DOBAVLJAČI).				
PUTNE POLITIKE PODSTIČU NISKOUGLJENIČNE OPCIJE (JAVNI PREVOZ, DELJENJE PREVOZA, ONLAJN SASTANCI).				
ORGANIZACIJA JE SVESNA SVOG				

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

EY
YUVENTA

DIGITALNOG OTISKA
I IMA POLITIKE ZA
NJEGOVO SMANJENJE.

EKOLOŠKA SVEST I OBUKE

OSOBLJE I
VOLONTERI
DOBIJAJU OBUKE O
PRAKSAMA EKOLOŠKE
ODRŽIVOSTI.

EKOLOŠKA
ODRŽIVOST JE
REDOVNA TEMA NA
SASTANCIMA I U
INTERNIM
KOMUNIKACIJAMA.

MLADI UČESNICI SE
EDUKUJU O TEMAMA
ODRŽIVOSTI U
SKLOPU
PROGRAMA/AKTIVNO
STI.

PREDSTAVNICI
MLADIH IMAJU
ULOGU U
OBLIKOVANJU NAŠE
AGENDE ODRŽIVOSTI.

UKLJUČENOST ZAJEDNICE I

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

ZAINETERESOVANIH STRANA

ORGANIZACIJA SARAĐUJE SA PARTNERIMA NA INICIJATIVAMA ODRŽIVOSTI.				
EKOLOŠKA PITANJA SU UKLJUČENA U NAŠ RAD NA JAVNOM INFORMISANJU I ZAGOVARANJU (ORGANIZACIJA JAVNO GOVORI O NJIMA, PROMOVIŠE IH I ZAGOVARA KROZ PROGRAME, KAMPANJE, MEDIJE I PARTNERSTVA).				
ORGANIZACIJA UKLJUČUJE LOKALNE ZAJEDNICE U PROJEKTE ODRŽIVOG RAZVOJA.				
ORGANIZACIJA UKLJUČUJE MARGINALIZOVANE MLADE U PROJEKTE ODRŽIVOSTI.				
ORGANIZACIJA SPROVODI KAMPANJE				

PODIZANJA SVESTI O EKOLOŠKIM PITANJIMA U ZAJEDNICI.				
DOGAĐAJI I AKTIVNOSTI				
SMERNICE ZA ODRŽIVOST PRIMENJUJU SE NA SVE DOGAĐAJE KOJE ORGANIZUJEMO.				
PROSTORI/VENUE SE BIRAJU NA OSNOVU EKOLOŠKIH REFERENCI/ STANDARDA.				
KETERING DAJE PREDNOST LOKALNIM, SEZONSKIM I BILJNIM OPCIJAMA.				
ORGANIZACIJA OBEZBEĐUJE DIGITALNE ALTERNATIVE ŠTAMPANIM MATERIJALIMA ZA UČESNIKE.				

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

EUP
JUVENIA

PRAĆENJE I UNAPREĐENJE

ORGANIZACIJA PRATI
NAPREDAK PREMA
CILJEVIMA
ODRŽIVOSTI
KORISTEĆI MERLJIVE
INDIKATORE.

REZULTATI U
OBLASTI ODRŽIVOSTI
SE REDOVNO
IZVEŠTAVAJU
ZAINTERESOVANIM
STRANAMA.

POVRATNE
INFORMACIJE
OSOBLJA,
VOLONTERA I
MLADIH UČESNIKA
KORISTE SE ZA
UNAPREĐENJE
NAPORA U
ODRŽIVOSTI.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

EACEA
YUVENTA

BODOVANJE I NAREĐNI KORACI:

- 1. Saberite svoje ocene u svakoj sekciji da biste identifikovali jake i slabe oblasti.**
- 2. Sekcije u kojima su ocene uglavnom 0 ili 1 ukazuju na prioritetne oblasti za unapređenje.**
- 3. Koristite prateći Vodič za omladinske NVO za konkretne strategije i primere dobre prakse za napredak u svakoj oblasti.**
- 4. Isplanirajte ciljane akcije na osnovu rezultata samoprocene i redovno pratite napredak.**

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

JUVENTA

POVRATNE INFORMACIJE ZA ALAT ZA SAMOPROCENU

UVOD U POVRATNE INFORMACIJE

Ovaj alat je kreiran da podrži i usmeri omladinske NVO u proveru svojih navika u različitim oblastima i da ih pretvori u organizacije koje su ekološki održivije u svim svojim segmentima.

Ove povratne informacije imaju za cilj da korisnicima alata pruže kratak set smernica i ohrabre ih da rade na unapređenjima. Povratne informacije nisu naučnog karaktera, već predstavljaju savete i potencijalne predloge za poboljšanje. Povratne informacije se generišu automatski u zavisnosti od vašeg rezultata na alatu za samoprocenu, preko veb-sajta, koji vam odmah omogućava da preuzmete rezultate sa kratkim komentarom po različitim oblastima.

POVRATNE INFORMACIJE

1. Ekološke politike i posvećenost

Ocena 0 - Nije primenjeno / Nema svesti

Vaša organizacija još uvek nema razvijenu politiku ekološke održivosti. Bez jasne posvećenosti teško je usmeravati aktivnosti ili mobilisati ljude. Počnite jednostavnim, pisanom izjavom o zaštiti životne sredine koju odobrava rukovodstvo - time ćete postaviti ton. To pomaže osoblju, volonterima i mladima da razumeju da je održivost zajednička organizaciona vrednost i prioritet.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

TDM2000
INTERNATIONAL

ECU
IUVENTA

Ocena 1 - Početni koraci

Počinjete da integrišete održivost u misiju ili vrednosti, što je ohrabrujuće. Međutim, neformalni ili ad-hok napori lako gube zamah. Formalizovanje politike, postavljanje merljivih ciljeva i jasno interna komunikacija daće timu jasnoću i smer. U ovoj fazi uključenost liderstva je ključna kako bi održivost postala stvarni organizacioni prioritet.

Ocena 2 - Delimično primenjeno

Već imate politiku ili ciljeve. Sada je izazov doslednost: da li se oni redovno preispituju, da li su dobro integrisani u odlučivanje i da li su praćeni adekvatnim resursima? Jačanjem odgovornosti rukovodstva i dodelom konkretnih budžeta ili uloga obezbedićete prelazak sa „papira na praksu“.

Ocena 3 - U potpunosti primenjeno

Vaša organizacija je ugradila održivost u politike i obaveze liderstva. Odlično - ističete se kao uzor. Razmislite o javnom objavljivanju svoje politike, mentorisanju drugih organizacija i usklađivanju ciljeva sa širim okvirima (npr. UN SDGs ili Evropski zeleni dogovor). Time inspirišete druge i dodatno jačate sopstveni kredibilitet.

2. Radni prostor i svakodnevne operacije

Ocena 0 - Nije primenjeno / Nema svesti

Svakodnevne operacije vaše organizacije trenutno ne odražavaju prakse održivosti. To je propuštena prilika, jer su male promene - poput smanjenja upotrebe papira, reciklaže ili praćenja potrošnje električne energije - lako primenljive i često štede novac. Počnite sa jednom ili dve male, vidljive promene kako biste izgradili svest i zamah.

Ocena 1 - Početni koraci

Počeli ste da eksperimentišete sa ekološki prihvatljivim praksama, kao što su digitalni tokovi rada ili povremena reciklaža. Sledeći korak je doslednost:

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

pretvorite ove navike u rutinu za ceo tim. Na primer, napravite smernice za uštedu energije u kancelariji, formalizujte procedure reciklaže ili podstičite održivo putovanje na sastanke. To gradi odgovornost i trajnu promenu.

Ocena 2 - Delimično primenjeno

Uveli ste održivost u svoje operacije, što je snažan korak napred. Da biste to produbili, pređite sa pojedinačnih akcija na sistemski pristup. Razmotrite usvajanje politike održive nabavke, praćenje ugljeničnog otiska organizacije i postavljanje merljivih ciljeva smanjenja. To pokazuje ozbiljnost i transparentnost prema zainteresovanim stranama.

Ocena 3 - U potpunosti primenjeno

Vaša organizacija demonstrira najbolje prakse u održivim operacijama. Spremni ste da podelite iskustvo sa drugima: predstavite svoje procese, prijavite se za „zelene“ sertifikate ili pružajte mentorstvo srodnim NVO. Dokumentovanjem i komunikacijom uspeha možete podstaći promene i van vaše organizacije.

3. Ekološka svest i obuke

Ocena 0 - Nije primenjeno / Nema svesti

Održivost još nije deo vaše organizacione kulture. Bez svesti, osoblje i volonteri mogu prevideti svoju ulogu u promenama. Počnite aktivnostima niskog praga: uvrstite teme održivosti na sastanke tima, delite „eko-savete“ ili organizujte kratke sesije podizanja svesti. Izgradnja kulture svesti postavlja temelje za dugoročne promene.

Ocena 1 - Početni koraci

Započeli ste sa podizanjem svesti kroz povremene aktivnosti. Iako je to pozitivno, svest mora biti redovna i sistematska da bi oblikovala organizacionu kulturu. Ponudite osoblju i volonterima obuke o održivosti i učinite ovu temu

stalnom u programima time jačate uticaj. Direktno uključivanje mladih u učenje o održivosti osnažuje ih da postanu zagovornici.

Ocena 2 - Delimično primenjeno

Vaša organizacija nudi obuke o održivosti i uključuje mlade. Za napredak, obezbedite doslednost i povezanost ovih inicijativa sa odlučivanjem. Uključivanje predstavnika mladih u oblikovanje vaše agende dodatno će osigurati relevantnost aktivnosti. Praćenje ishoda obuka dodatno će ojačati vaše napore.

Ocena 3 - U potpunosti primenjeno

Vaša organizacija je snažan promoter ekološkog obrazovanja i svesti. Da biste maksimalizovali uticaj, ko-kreirajte obrazovne resurse sa mladima, merite rezultate obuka i delite ih sa svojim mrežama. Tako se pozicionirate kao čvorište znanja, a vaše dobre prakse inspirišu druge.

4. Događaji i aktivnosti

Ocena 0 - Nije primenjeno / Nema svesti

Održivost još nije integrisana u vaše događaje. Upravo tu organizacije često prave najveći ekološki otisak. Jednostavan prvi korak je biranje prostora sa dobrim ekološkim standardima i zamena štampanih materijala digitalnim alternativama.

Ocena 1 - Početni koraci

Preduzeli ste neke korake, poput smanjenja štampe ili odabira „zelenijeg“ kateringa. Sledeći izazov je doslednost. Usvajanje smernica za održivost za **sve** događaje obezbeđuje da svaka odluka - prostor, prevoz, hrana - odražava vaše vrednosti.

Ocena 2 - Delimično primenjeno

Na vašim događajima se redovno primenjuju principi održivosti. Da to dodatno ojačate, dajte prioritet lokalnom, sezonskom i biljnom keteringu, podstičite održivo putovanje i uključite učesnike u proces (npr. zajedničko smanjenje otpada). Time stvarate i ekološki i obrazovni efekat.

Ocena 3 - U potpunosti primenjeno

Vaši događaji odražavaju visoke standarde održivosti. Sledeći korak je da inspirišete druge: razvijte checklistu održivosti za organizatore događaja, merite i delite svoj uticaj (npr. uštede CO₂) i ohrabrite partnere da primenjuju iste standarde. Tako se pozicionirate kao pionir održivog omladinskog rada.

5. Praćenje i unapređenje

Ocena 0 - Nije primenjeno / Nema svesti

Vaša organizacija još ne prati niti unapređuje svoje ekološke performanse. Zbog toga napredak ostaje nevidljiv i teže se komunicira. Počnite prikupljanjem jednostavnih podataka - kao što su računi za energiju, količine otpada ili navike putovanja - kako biste postavili početnu osnovu. To je temelj za buduća poboljšanja.

Ocena 1 - Početni koraci

Započeli ste praćenje pojedinih aspekata održivosti. To je korisno, ali uticaj raste kada definišete merljive indikatore i postavite jasne ciljeve. Na primer, ciljajte smanjenje potrošnje energije za određeni procenat godišnje. Redovno prikupljanje povratnih informacija od osoblja, volontera i mladih pomoći će vam da uočite praktična unapređenja.

Ocena 2 - Delimično primenjeno

Pratite napredak i koristite povratne informacije, što pokazuje posvećenost. Da biste ojačali pristup, transparentno izveštavajte rezultate zainteresovanim stranama i prilagođavajte strategije u skladu s tim. Uključivanje mladih u pregled rezultata čini proces participativnijim i transparentnijim.

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

JUVENTA

Ocena 3 - U potpunosti primenjeno

Već imate snažne sisteme za praćenje i unapređenje održivosti. Da biste otišli korak dalje, razmotrite objavljivanje godišnjih izveštaja o održivosti, benchmarking u odnosu na slične organizacije i istraživanje inovativnih indikatora (npr. društveni ili obrazovni uticaj vašeg rada na održivosti). Time povećavate kredibilitet i pozicionirate svoju organizaciju kao lidera u sektoru.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

HIGGS

TDM2000
INTERNATIONAL

EUPHORIA
YUVENTA

ZAKLJUČAK

Alat za samoprocenu ekološke održivosti omladinskih NVO je više od pukog evaluacionog zadatka - to je putanja ka smislenoj i trajnoj promeni. Promišljanjem postojećih praksi, identifikovanjem praznina i preuzimanjem obaveze na delovanje, omladinske organizacije mogu ugraditi održivost u samo srce svoje misije i svakodnevnog rada.

Ovaj alat pruža okvir za transformaciju, ali njegova prava vrednost leži u načinu na koji ga organizacije koriste: kao pokretač dijaloga, zajedničke odgovornosti i kontinuiranog unapređenja. Svaki korak ma koliko mali doprinosi smanjenju uticaja na životnu sredinu, osnaživanju mladih i izgradnji otpornih zajednica.

Kao deo projekta Sustain Youth, ovaj isporučivi rezultat je osmišljen da prati NVO na njihovom putu, uz podršku dodatnih resursa kao što su Vodič, vebinari i mentorstvo. Zajedno, ovi instrumenti čine sveobuhvatan proces izgradnje kapaciteta koji obezbeđuje da održivost ne ostane jednokratni napor, već dugoročna organizaciona obaveza.

Na kraju, usvajanjem i primenom ovog alata, omladinske NVO širom Evrope i van nje ne samo da jačaju sopstvene ekološke performanse, već i inspirišu širu društvenu promenu. Budućnost zavisi od koraka koje preduzimamo danas a ovaj alat je korak ka stvaranju održivih horizonata koje mladi zaslužuju.

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.